

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

Valsts izglītības
satura centrs

4.2.3. specifiskā atbalsta mērķa "Sekmēt to, lai – jo īpaši nelabvēlīgā situācijā esošām grupām – būtu vienlīdzīga piekļuve kvalitatīvai un iekļaujošai izglītībai un mācībām un iespēja to iegūt, sākot ar pirmsskolas izglītību un aprūpi un vispārējās izglītības un profesionālās izglītības un mācību gaitā līdz pat augstākajai izglītībai un pieaugušo izglītībai un mācībām, tostarp veicināt mācību mobilitāti visiem un atvieglot piekļūstamības iespējas personām ar invaliditāti" 4.2.3.1. pasākuma "Integrēta "skola-kopiena" sadarbības programma atstumtības riska mazināšanai izglītības iestādēs"

4.2.3.1. pasākums "Skola- kopienā"

Sigita Upmale
VISC vadītāja vietniece, Mācību atbalsta un iekļaujošās izglītības departamenta direktore
Rīga, 01.11.2024.

Secinājumi pēc projekta PuMPuRS īstenošanas

- ✓ Izstrādāta sistēma priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas risku identificēšanai, bet jāveicina labāka visu iesaistīto pušu sadarbība
- ✓ Nepieciešama agrīnāka risku identificēšana, lai laikus sniegtu atbalstu
- ✓ Speciālistu atbalsts izglītojamam individuāli – resursu ietilpīgs atbalsta veids
- ✓ Jāuzlabo iespējas sasniegt izglītojamos, kuri ir reģistrēti izglītības iestādē, bet neattaisnoti kavē mācības un izglītības iestādi nepameklē

Risinājumi

- ✓ Starpinstitūciju sadarbība pašvaldībās, lielāka vecāku un sabiedrības iesaiste izglītības procesā, darbs ar sociālās atstumtības un priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas riskiem un riska grupu sociālu iekļaušanu, t.sk. nodrošinot efektīvu darbu ar mazākumtautībām, reemigrantiem un imigrantu bērniem
- ✓ Atbalsts izglītojamiem 1.-3.klases izglītības posmā lasītprasmes veicināšanai, lai vāja lasītprasme turpmākajos izglītības posmos nebūtu šķērslis sasniegumiem mācībās
- ✓ Speciālistu atbalsts izglītojamam individuāli vai grupā (izvērtējot nepieciešamā atbalsta specifiku) efektīvākam resursu izmantojumam
- ✓ Izglītojamo mentora mācību programmas īstenošana un mentora atbalsts izglītojamiem gan izglītības iestādēs, gan jauniešu centros, lai labāk sasniegtu izglītojamos, kuri kavē mācības un neapmeklē izglītības iestādi
- ✓ Atbalsts izglītojamiem, kuri beidzot 9.klasi, nav ieguvuši atestātu, veicinot izglītības turpināšanu

Normatīvais ietvars

Izglītības likuma 1. pants:

16¹⁾ **pašvaldības izglītības ekosistēma** – sistēma, kuru pašvaldība veido, lai nodrošinātu iedzīvotājiem nepieciešamās zināšanas, prasmes un attieksmes mūža garumā. Pašvaldība attīsta tās vadībā un pārraudzībā mērķtiecīgi strādājošu institūciju kopu, izglītības jomā sadarbojoties ar pašvaldības, privātajām un valsts izglītības iestādēm, darba devējiem, sociālajiem partneriem, nevalstiskajām organizācijām, citām pašvaldībām un to teritorijās esošām izglītības iestādēm, koordinējot izglītības īstenošanu visās izglītības programmās un pakāpēs.

IAP2027: (..) izglītības vai pētniecības procesi un pati iestāde ir būtiska daļa no plašākas vietēja mēroga ekosistēmas - **kopienas** - nevis izolēta un atsevišķi funkcionējoša vienība. Šāds integrēts skatījums veido pamatu efektīvākai vietējās sabiedrības resursu izmantošanai izglītības nolūkiem, kā arī izglītības iestādēs radīto zināšanu pārnesi un izmantošanu vietējās sabiedrības labā.

2024.gada 16.jūlija Ministru kabineta noteikumi Nr. 483

Pasākuma mērķis: attīstīt integrētu skolas - kopienas jeb pašvaldības izglītības ekosistēmas pieeju, veicinot starpinstitūciju sadarbību un izglītojamā vecāku (personu, kas realizē aizgādību) iesaisti izglītības procesā, lai nodrošinātu koordinētu rīcību sociālās atstumtības un priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas riska samazināšanai izglītojamiem un sekmētu vispārējās pamatizglītības un vidējās izglītības satura apguvi.

Pasākuma mērķa grupa:

- ✓ vispārējās izglītības iestāžu izglītojamie no 1. līdz 12. klasei;
- ✓ profesionālās izglītības iestāžu un vispārējās izglītības iestāžu, kuras īsteno profesionālās izglītības programmas, izglītojamie no 1. līdz 4. kursam.

Mērķa grupas pamatojums - PMP un sociālā atstumtība

2022.gadā Latvijā **6,7 %** jauniešu vecumā no 18 līdz 24 gadiem priekšlaicīgi pārtrauc mācības (t. sk. – 9,3 % vīriešu un 4 % sieviešu; 5,7 % pilsētās un 8,7 % lauku teritorijās);

2023. gadā – 889 jeb 1.04 % 15-19 gadus veciem jauniešiem nav izglītības vai zemāka par sākumskolas izglītību (kopējais skaits 85 tūkstoši);

Pēc CSP BĒRNI LATVIJĀ 2024 / CHILDREN IN LATVIA 2024 (stat.gov.lv) datiem:

- ✓ **2023.gadā** pamatskolu beigušo **6.8%** jaunieši neturpina tālāku izglītības ieguvu un **36.9% vidusskolas beigušo**;
- ✓ **2023. gada** ienākumu un dzīves apstākļu statistikas apsekojuma dati liecina, ka Latvijā 2022. gadā nabadzības vai sociālās atstumtības riskam bija pakļauti **20,3 % bērnu līdz 17 gadu vecumam**
- ✓ Pēc **2022. gada PISA** pētījumā iegūtajiem punktiem matemātikas, lasītprasmes un dabaszinātņu pārbaudēs **10,6 % skolēnu uzrāda zemu novērtējumu visos trīs priekšmetos.**

Mērķa grupas pamatojums- lasītprasme

Pēc Starptautiskās lasītprasmes novērtēšanas pētījuma (PIRLS) 2021.gadā Latvijas skolēni sasniedz:

- ✓ zemo līmeni (400) punkti - 94%
- ✓ vidējo līmeni (475) punkti - 78%
- ✓ augsto līmeni (550) punkti - 40%
- ✓ augstāko līmeni (625) punkti -8%

Zemāko lasītprasmes līmeni nerasniedza 6%, tātad aptuveni katrs 17 Latvijas skolēns nesaprot, ko lasa.

Pēc VIIS datiem:

uz 01.09.2023. 1.-3.klasē pašvaldību dibinātajās iestādēs – 62286 izglītojamie, no tiem 6%= 3737

Uz 01.09.2024. 1.-3.klasē – 61646, no tiem 6% = 3698

Mērķa grupas pamatojums- atkārtoti mācās 9.klasē

2022./2023. mācību gadā **9. klases** centralizētos eksāmenus- CE (vienu vai vairākus) nenokārtoja **881** skolēns(unikālie kodi),

2023./2024. mācību gadā **9.klases CE** nenokārtoja **729** skolēns(unikālie kodi), vienu- 632, divus- 86, trīs- 11:

- ✓ matemātikā - 593,
- ✓ latviešu valodā- 88,
- ✓ svešvalodā- 156

Pēc VIIS datiem uz **01.09.2024.** **9.klasē atkārtoti mācās 696** izglītojamiem:

Vispārējā izglītībā- 674;

- ✓ klātienē- 391;
- ✓ neklātienē- 7;
- ✓ tālmācībā 276

Profesionālajās izglītības iestādēs- 22

Valsts izglītības
satura centrs

Pasākuma 4.2.3.1. finansējums, īstenošana

Pasākuma īstenošana: no 2024. gada 1.septembra līdz 2029. gada 31. augustam

Finansējuma saņēmējs: Valsts izglītības satura centrs

Sadarbības partneri:

- ✓ pašvaldības;
- ✓ valsts un valsts augstskolu dibinātas profesionālās izglītības iestādes;
- ✓ valsts un valsts augstskolu dibinātas vispārējās izglītības iestādes

Pieejamais finansējums: 15 951 890 EUR (t.sk. ESF+ – 13 559 106 EUR un VB – 2 392 784 EUR);

Plānotais maksimālais finansējums: 23 490 000 EUR (t.sk. ESF+ – 19 966 500 EUR un VB – 3 523 500 EUR)

Atbildīgā iestāde pēc Eiropas Komisijas lēmuma par vidusposma pārskatu var ierosināt no 2026. gada 1. janvāra palielināt pasākumam pieejamo kopējo attiecināmo finansējumu līdz pasākumam plānotajam kopējā attiecināmā finansējuma apmēram (**Elastības finansējums EUR 7538110**)

Valsts izglītības
satura centrs

Pasākuma 4.2.3.1. "Skola- kopienā" aktivitātes

Darbība	Apakšdarbība	Īstenošanas laiks	Rezultāts
Atbalsts starpresoru sadarbības stiprināšanai	Rekomendāciju izstrāde starpresoru sadarbības stiprināšanai nacionālā līmenī sociālās atstumtības un priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas riska mazināšanai izglītojamiem	līdz 31.12.2025.	1 rekomendācijas
	Sadarbības īstenošanas un informācijas apmaiņas procedūru aprakstu pilnveide pašvaldības un izglītības iestādes līmenī dažādām situācijām, tai skaitā vardarbības (arī ņirgāšanās) gadījumu risināšanai:		
	pieredzes apmaiņas pasākumu un darbnīcu nodrošināšana.	01.09.2025.- 01.04.2026 01.09.2027.- 31.05.2028.	10 darbnīcas
	mācības pēc procedūras izstrādes par to ieviešanu	01.02.2026- 31.12.2028	35 darbnīcas
	konsultācija katras pašvaldības komandai pēc mācībām	01.04.2026.- 31.03.2028.	126 konsultācijas
	Pieredzes apmaiņas darbnīcu organizēšana;	01.07.2026.- 30.06.2028	16 darbnīcas

Valsts izglītības
satura centrs

Pasākuma 4.2.3.1 "Skola- kopienā" aktivitātes

Darbība	Apakšdarbība	Īstenošanas laiks	Rezultāts
Grupu supervīziju īstenošana pedagogiem, atbalsta personālam, sociālajiem darbiniekiem izglītojamo mentoriem		01.09.2025- 30.06.2027.	1176 grupas
Izglītojamo mentora mācību programmas izstrāde un īstenošana	Mentoru programmas izstrāde	līdz 31.05.2025.	1 programma
	Mentoru programmas dalībnieku atlase	līdz 01.06.2025	5 reģionālās grupas līdz 200 dalībniekiem, 2 kārtas
	Mentora programmas dalībnieku apmācības	01.06.2025.- 31.12.2025.	
Mērķsadarbības un izglītojošu pasākumu īstenošana	Konferences	katru gadu viena, uzsākšanas gadā 2	6
	Vadlīniju izstrāde vecāku mērķtiecīgai iesaistei bērnu atbalstam	01.06.2026.- 01.03.2027.	1 vadlīnijas
	Ideju domnīcas reģionos- projektu īstenošana	01.09.2025.- 31.05.2028.	10 darbnīcas
Komunikācijas pasākumi	Sociālās kampaņas	katru gadu viena	5. kampaņas
	Stratēģiska komunikācija par izglītības iestāžu partnerībām	katru gadu viena	4 kampaņas

Valsts izglītības
satura centrs

Pasākuma 4.2.3.1 "Skola- kopienā" aktivitātes

Darbība	Apakšdarbība	Īstenošanas laiks	Rezultāts	Finansējums, EUR
Individualizēta atbalsta sniegšana izglītojamiem saskaņā ar individuālu plānu Kopējais finansējums IAP īstenošanai EUR 4 680 000	1. Pedagoģa atbalstu izglītojamiem grupās lasītprasmes veicināšanai 1.–3. klasē	01.01.2025 – 31.05.2026.	3698	1 092964.32 16.93 uz izglītojamo projekta laikā
	2. Pedagoģa konsultācijas mācību priekšmetos un atbalsta pasākumu īstenošanu izglītojamiem, kuri par vispārējās pamatizglītības programmas apguvi ir saņēmuši tikai licību un atkārtoti mācās 9. klasē vai ir uzņemti profesionālās izglītības iestādē;	01.01.2025 – 31.05.2026.	596	860418.72 73.36 uz izglītojamo /mēn.
	3. Izglītības psihologa, sociālā pedagoģa, pedagoģa palīga, speciālā pedagoģa, pedagoģa karjeras konsultanta, bibliotekāra, skolotāja logopēda, surdotulka, ergoterapeita atbalstu pēc nepieciešamības mērķa grupas izglītojamiem, kuriem ir konstatēts sociālās atstumtības vai priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas risks, kā arī izglītojamiem, kuri par vispārējās pamatizglītības programmas apguvi ir saņēmuši tikai licību un atkārtoti mācās 9. klasē vai ir uzņemti profesionālās izglītības iestādē;	01.01.2025 – 31.05.2026.	9956	1652181.12 7.37 uz izglītojamo projekta laikā
	4. Izglītojamo mentora, individuāls atbalsts izglītojamiem no 13 gadu vecuma, kuriem ir konstatēts sociālās atstumtības vai priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas risks, kā arī izglītojamiem, kuri par vispārējās pamatizglītības programmas apguvi ir saņēmuši tikai licību un atkārtoti mācās 9. klasē vai ir uzņemti profesionālās izglītības iestādē.	01.01.2025 – 31.05.2026.	696	1073066.4 10.91. izglītojamo projekta laikā

Pasākuma 4.2.3.1 "Skola- kopienā" aktivitātes

Darbība	Apakšdarbība	Īstenošanas laiks	Rezultāts	Finansējums, EUR
Iniciatīvu projektu un partnerības projektu īstenošana, tostarp nodrošinot darbu ar reemigrantiem, imigrantiem un mazākumtautībām	skolas – kopienas iniciatīvu projektu īstenošana	01.09.2025.- 31.12.2028.	300 projekti	2 100 000
	izglītības iestāžu partnerības projektu īstenošana	01.09.2025.- 31.12.2027.	200 projekti	1 000 000
Mērķsadarbības un izglītojoši pasākumi vecākiem (personām, kas realizē aizgādību), kā arī lasītprasmes veicināšanas pasākumi.		01.09.2025.- 31.05.2029.	551 pasākums	600 000

Valsts izglītības
satura centrs

Sadarbības partnera iesaiste projekta īstenošanā

Sadarbības partneris (**pašvaldība**) ir izstrādājis priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas prevencijas sistēmas un ieviešanas plānu un/vai sadarbības partneris (**izglītības iestāde**) ir apzinājis un raksturojis esošo situāciju attiecībā uz priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu izglītības iestādē :

- ✓ izglītojamo skaits iestādē, kuri par vispārējās pamatizglītības programmas apguvi ir saņēmuši tikai liecību un atkārtoti mācās 9. klasē vai ir uzņemti profesionālās izglītības iestādē;
- ✓ mazākumtautību izglītojamo skaits iestādē;
- ✓ imigrantu un reemigrantu izglītojamo skaits iestādē;
- ✓ izglītojamo skaits 1.-3. klasē ar zemu lasītprasmi iestādē
- ✓ sociālās atstumtības riskam pakļauto izglītojamo skaits iestādē
- ✓ PMP riskam pakļauto izglītojamo skaits iestādē (mācību darba riski; sociālās vides un veselības riski, ar ģimeni saistītie riski, ekonomiskie riski)

Sadarbības partnerim sadarbības līguma slēgšanas brīdī saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta administrēto nodokļu (nodevu) parādnieku datubāzē pieejamo informāciju nav nodokļu parādu, kas kopsummā pārsniedz 150 *euro*

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

Valsts izglītības
satura centrs

Paldies par uzmanību!

skola.kopiena@visc.gov.lv